

BügelHajema

Plek voor ideeën

Memo

Opdrachtgever: Geveke Bouw & Ontwikkeling

projectnummer: 015.64.50.00.00

Aan: De heer E. van Liempt
Van: Mevrouw J.G. Lindenholz
Onderwerp: Notitie nader onderzoek vleermuizen Mercurius, Assen
Datum: 24-10-2016

Aanleiding

Geveke Bouw & Ontwikkeling is voornemens het Mercuriustheater, de middelbare school Veningerland en het Stedelijk Museum Assen voor Hedendaagse Kunst (SMAHK) te gaan slopen ten behoeve van woningen. Uit het natuurwaardenonderzoek dat op 6 april 2016 door BügelHajema Adviseurs bv is uitgevoerd op deze locatie, blijkt dat in de bebouwing streng beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig kunnen zijn.

In 2013 is een vleermuizenonderzoek uitgevoerd in het plangebied (De Vries 2013¹). De gegevens van dit onderzoek zijn na dit jaar verouderd² en zijn daarom geactualiseerd. Om inzichtelijk te maken wat het huidige terreingebruik van vleermuizen is en of als gevolg van de beoogde ontwikkelingen sprake is van overtreding van verbodsartikelen van de Flora- en faunawet (Ffw), is een vleermuizenonderzoek uitgevoerd. Voorliggende notitie beschrijft de resultaten van dit onderzoek.

Figuur 1. Impressie te slopen bebouwing (6 april 2016)

¹ Vries, E.W. de (2013). Ecologisch onderzoek naar vleermuizen, Huismus en Gierzwaluw in de Molenbuurt te Assen. A&W-notitie 2099. Altenburg & Wymenga bv, Feanwâlden.

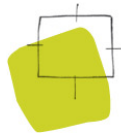
² In de soortenstandaard van onder andere gewone dwergvleermuis staat beschreven dat onderzoeksgegevens maximaal 3 jaar oud mogen zijn.

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Vaart NZ 50, 9401 GN Assen T 0592 316 206

E info@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

Beschrijving plangebied

Het plangebied betreft de eerder genoemde bebouwing gelegen tussen de straten Venestraat, Doctor Schaepmanstraat, Prins Bernardstraat en Het Kanaal in het stedelijk gebied van Assen (zie figuur 2, pagina 4). Tussen en om deze gebouwen zijn opgaande groenstructuren aanwezig in de vorm van bomen en struiken. De plannen bestaan uit het slopen van de bestaande bebouwing, het (grotendeels) verwijderen van de groenstructuren en de realisatie van woningen, parkeerplaatsen en groen (zoals bomen en tuinen) op de vrijgekomen locatie.

In de te slopen gebouwen kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen niet worden uitgesloten, omdat geschikte invliegopeningen aanwezig zijn in de vorm van open stootvoegen in de spouwmuur, ruimte onder de metalen dakrand en ruimte tussen de boeiboorden en de muren. Daarnaast vormen delen van het plangebied geschikt foerageergebied van vleermuizen.

Onderzoeksmethode

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd op basis van het Vleermuisprotocol 2013³ dat is ontwikkeld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging in overleg met de voormalige Dienst Landelijk Gebied en de voormalige Gegevensautoriteit Natuur.

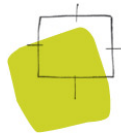
Vleermuizen maken verspreid over het jaar gebruik van verschillende verblijven (winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaats). Een volledig vleermuisonderzoek naar verblijfplaatsen bestaat gemiddeld uit vier inventarisaties die verspreid over de periode half mei tot en met begin oktober worden uitgevoerd. Op deze manier wordt een seizoensbreed beeld verkregen van het gebruik van het plangebied door vleermuizen. Twee inventarisaties (avond- en ochtendbezoek) zijn uitgevoerd in de periode half mei - half juli (specifiek gericht op de aanwezigheid van kraam- en zomerverblijven) en twee inventarisaties (avondbezoeken) in de periode half augustus - begin oktober (gericht op de aanwezigheid van paar- en zomerverblijven). De inventarisaties zijn uitgevoerd door twee ecologen van BügelHajema Adviseurs bv. Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

Tabel 1. Omstandigheden tijdens de vleermuisinventarisaties

Datum	Tijdsduur	Zonsondergang/zonsopgang	Weer	Temperatuur
16-06-2016	21:55 - 00:00	22:05	Licht bewolkt, wind 0-1 Bft	15°C
08-07-2016	03:30 - 05:30	05:31	bewolkt, wind 0 Bft	12°C
16-08-2016	21:15 - 23:20	21:01	onbewolkt, wind 1 Bft	15°C
06-09-2016	20:15 - 22:20	20:15	sluier bewolking, wind 0 Bft	21°C

Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone ge-

³ <http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

luiden die de vleermuis produceert en zijn soortspecifiek (frequentie en ritme). Met behulp van een ultrageluiddetector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Bij het onderzoek is gebruikgemaakt van Pettersson D240x ultrasounddetectoren. Met een Edirol R 09-RH zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma WaveSurfer.

Resultaat beschrijving

Inventarisatie 16 juni 2016

Op de avond van 16 juni zijn in de hoek van Het Kanaal met de Venestraat en langs Het Kanaal foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen (totaal circa vier exemplaren). De eerste waarnemingen zijn gedaan rond 22:30 uur, ruim na zonsondergang. Andere waarnemingen van vleermuizen (zoals een verblijfplaats of een vliegroute) zijn deze avond niet in het plangebied en directe omgeving gedaan.

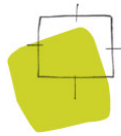
Inventarisatie 8 juli 2016

Evenals tijdens het eerste avondbezoek zijn tijdens het ochtendbezoek op 8 juli foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen in de hoek van Het Kanaal met de Venestraat en langs Het Kanaal (totaal circa vier exemplaren). De eerste waarneming is gedaan om 03:45 uur en de laatste rond 4:55 uur (ruim een half uur voor zonsopgang). Tijdens dit ochtendbezoek zijn geen verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen vastgesteld.

Inventarisatie 16 augustus 2016

Naast foeragerende gewone dwergvleermuizen in de hoek van Het Kanaal met de Venestraat en langs Het Kanaal, zijn tijdens de avond van 16 augustus ook foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen langs de Doctor Schaepmanstraat (in totaal circa zes exemplaren). De eerste waarneming is gedaan rond 21:22 uur en de laatste rond 23:10 uur. Meerdere exemplaren foeragerende 20 tot 30 minuten in het plangebied. Zo vloog, langs de zuidgevel van het SMAHK-gebouw, ruim 30 minuten lang een foeragerende en tegelijkertijd baltsende gewone dwergvleermuis. Of dit exemplaar een verblijfplaats heeft in het SMAHK-gebouw kon niet met zekerheid worden vastgesteld. Tijdens de balts vliegen mannetjes gewone dwergvleermuis namelijk veelal roepend rond, wat het lokaliseren van een paarverblijfplaats bemoeilijkt (RVO 2014⁴). Gezien het gedrag en het onderzoek uit 2013 (waarbij een balts-/paarverblijfplaats is vastgesteld in dit gebouw, De Vries 2013) is het echter zeer aannemelijk dat een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig is in dit gebouw (zie gele markerings figuur 2). Andere dan genoemde waarnemingen zijn tijdens dit avondbezoek niet gedaan.

⁴ Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (2014). Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 2.0, publicatienummer RVO-S12-402/BF16681, december 2014. Ministerie van Economische Zaken.

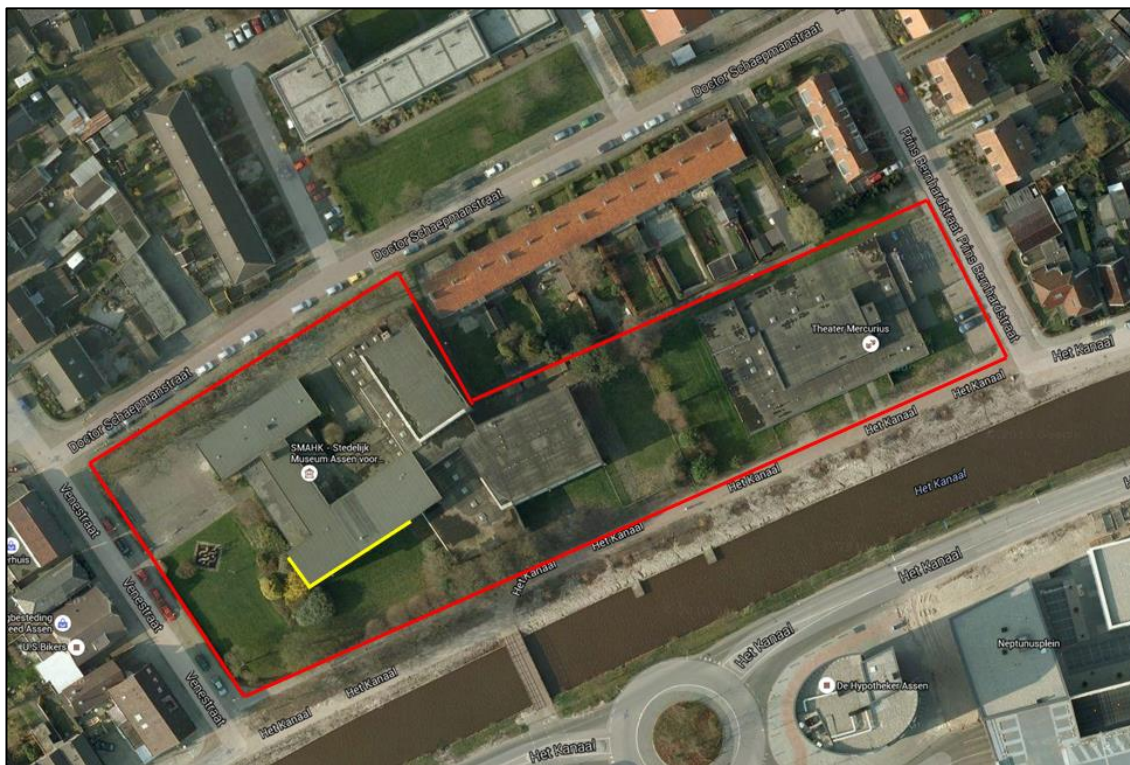

Winterverblijfplaats

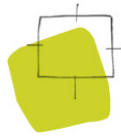
In de soortenstandaard voor gewone dwergvleermuis is opgenomen dat bij de aanwezigheid van een paarverblijfplaats zekerheidshalve mag worden aangenomen dat deze ook als winterverblijfplaats in gebruik is, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst) (RVO 2014).

Inventarisatie 6 september 2016

Tijdens het avondbezoek van 6 september is langs de zuidelijke gevel van het SMAHK-gebouw wederom een foeragerende en baltende gewone dwergvleermuis waargenomen (vanaf 20:35 uur). Verder zijn verspreid over de avond meerdere exemplaren (circa vier) van gewone dwergvleermuis foeragerend waargenomen langs Het Kanaal, in de hoek van de Venestraat met Het Kanaal en ter hoogte van de achtertuinen van de te behouden woningen aan de Doctor Schaepmanstraat. Verder is (rond 21:06 uur) ter hoogte van de achtertuinen een ruige dwergvleermuis foeragerend waargenomen en passeerde rond 21:15 uur een rosse vleermuis. Tijdens deze inventarisatie zijn geen andere dan genoemde waarnemingen van vleermuizen gedaan.

Figuur 2. Luchtfoto met ligging plangebied (rode belijning) en (globale) locatie paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis (gele lijn) (bron kaartondergrond: Google maps).

Conclusie

Op basis van de hierboven beschreven inventarisaties kan worden geconcludeerd dat het zeer aannemelijk is dat in het SMAHK-gebouw een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig is. Aangenomen mag worden dat deze verblijfplaats tevens in gebruik is als winterverblijfplaats. Daarnaast wordt het plangebied door meerdere (maximaal zes exemplaren) gewone dwergvleermuis en een enkele ruige dwergvleermuis gebruikt als foerageerlocatie.

Door de sloop van de bebouwing is het zeer aannemelijk dat een paarverblijfplaats en mogelijk een winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis verloren gaat. Dergelijke verblijfplaatsen zijn streng beschermd in de Ffw, waardoor voor de sloop het aanvragen van een ontheffing van de Ffw nodig is. In de ontheffing worden onder andere de te nemen mitigerende maatregelen opgenomen zoals het uitvoeren van de werkzaamheden buiten de paarperiode (globaal van half augustus tot begin oktober) en het aanbieden van een vervangende verblijfplaats.

Negatieve effecten van de plannen op het foerageergebied van vleermuisen worden niet verwacht. Het plangebied wordt ook in de nieuwe situatie weer geschikt als foerageergebied voor vleermuisen (nieuwe bomen worden aangeplant) en langs Het Kanaal blijft de groene laanstructuur behouden. Bovendien is in de omgeving in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig.

BügelHajema Adviseurs bv
Assen, 24 oktober 2016